

Kazimierz Kozłowski

Informacja o sesji naukowej „Profesor Gerard Labuda (1916–2010) – wybitny historyk, przyjaciel Szczecina”

Acta Cassubiana 13, 495-497

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kazimierz Kozłowski

Informacja o sesji naukowej „Profesor Gerard Labuda (1916–2010) – wybitny historyk, przyjaciel Szczecina”

W ramach Trzeciego Dnia Kaszubskiego, który odbył się w Szczecinie 14 maja 2011 r. w sali Anny Jagiellonki Zamku Książąt Pomorskich, zorganizowana została sesja „Profesor Gerard Labuda (1916–2010) – wybitny historyk, przyjaciel Szczecina”. Przygotowali ją członkowie Instytutu Kaszubskiego związani z Uniwersytetem Szczecińskim i Archiwum Państwowym. Organizatorami sesji byli Instytut Kaszubski w Gdańsku, Uniwersytet Szczeciński, Archiwum Państwowe i szczeciński oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego (główny organizator Trzeciego Dnia Kaszubskiego). Sesji towarzyszyła przygotowana przez Książnicę Pomorską, a głównie przez Alicję Łojko (sekretarz Zarządu Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szczecinie) wystawa książek i ważniejszych artykułów autorstwa prof. Labudy. W trakcie otwarcia sesji przypomniałem, iż Gerard Labuda przez dziesiątki lat był filarem w procesie kształtowania kadr humanistycznych w naszym regionie, nauczycielem i przyjacielem głównie historyków, w kręgu których posiada ogromny autorytet. Prof. Labuda, będąc Kaszubą, wspierał nie tylko badania naukowe, ale również społeczny ruch środowiska kaszubskiego. Za zasługi dla naszego regionu został honorowym obywatelem Szczecina (5 lipca 2007 r.), a wcześniej doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Szczecińskiego.

Uzasadnienie nadania honorowego obywatelstwa Szczecina przedstawił obecny na sesji pierwszy wiceprezydent miasta Krzysztof Soska, mówiąc m.in. o wielkiej politycznej odwadze Gerarda Labudy w propagowaniu wartości demokratycznych i wspieraniu ludzi, którzy nie tylko na polu nauki, ale także polityki, czy szerzej – życia społecznego, współtworzyli humanistyczną i demokratyczną tożsamość społeczeństwa także w Szczecinie. Warto przypomnieć, iż w uzasadnieniu nadania honorowego obywatelstwa przedstawionego w porozumieniu z liderami historyków szczecińskich przez Stowarzyszenie „Czas–Przestrzeń–Tożsamość” stwierdzono: „Profesor Gerard Labuda swoje życie naukowe poświęcił badaniom losów Słowiańszczyzny Zachodniej oraz Szczecina i Pomorza Zachodniego. Pod

jego redakcją ukazały się m.in. »Dzieje Szczecina« i »Historia Pomorza«. Są to fundamentalne prace dla budowania tożsamości naszego regionu i miasta”. Dziękując prezydentowi Sosce za wystąpienie, przypomniałem, iż prof. Labuda miał także odwagę w dobie III Rzeczypospolitej bronić tego dorobku naukowców szczecińskich z okresu Polski Ludowej, które zasługiwały na uznanie i trwałą pamięć.

Następnie odczytałem obszernie przygotowanego przez dyrektora Instytutu Kaszubskiego prof. dr. hab. Józefa Borzyszkowskiego referatu *Kaszubska droga prof. Gerarda Labudy (1916–2010)*. Warto zwrócić uwagę, iż prof. Borzyszkowski w swym referacie po starannym omówieniu wyników badań prof. Labudy związanych z szeroko rozumianą historią Kaszubów i kontaktami ze środowiskiem kaszubskim, konstatował: „Miejmy nadzieję, że ziomkowie Profesora, Kaszubi i Pomorzanie, od Szczecina do Gdańska, od Helu po Toruń, nie zapomną o Nim i Jego dziełach, Jego nauczaniu... Będą z nich, jak i z profesorskiego księgozbioru, zawsze korzystać i Jego wspaniały dorobek historyka i obywatela kontynuować i wzbogacać!”.

Obszerny referat pt. *Professor Gerard Labuda – wielki autorytet, przyjaciel Szczecina* opracował i wygłosił prorektor Uniwersytetu Szczecińskiego, znany historyk Pomorza – prof. Edward Włodarczyk. Osnową tego wystąpienia było przypomnienie motywów, którymi kierował się Senat US, przyznając prof. Gerardowi Labudzie 24 marca 2003 r. doktorat *honoris causa* oraz scharakteryzował osobiste kontakty prof. Labudy ze środowiskiem szczecińskim, prezentując sylwetki jego uczniów, współpracowników i przyjaciół. Prorektor przywołał też fragmenty wniosku o nadanie Gerardowi Labudzie godności doktora *honoris causa*, który został opracowany przez promotora honorowego doktoratu, prof. Włodzimierza Stępińskiego. Oto fragment tego uzasadnienia: „Nasza dzisiejsza uroczystość stwarza nam od dawna upragnioną możliwość wyrażenia naszej wdzięczności i choć w części splacenia jakże wielkiego długu, jaki wobec Gerarda Labudy przez dziesięciolecia zaciągało nasze środowisko humanistyczne, w tym zaś szczególnie historyczne. Dług ten splacamy swoimi dokonaniem i przebytą już drogą ku naukowej i akademickiej samodzielności”. Prof. Włodarczyk szczegółowo zebrał informacje dotyczące zarówno wielkich projektów badawczych, którymi kierował prof. G. Labuda w skali ponad 50-letniej aktywności na rzecz Pomorza, udział w sesjach naukowych i kreowaniu doniosłych dla Uniwersytetu Szczecińskiego i całego środowiska wydarzeń. Prorektor Uniwersytetu Szczecińskiego przypomniał też o osobistych serdecznych kontaktach ze zmarłym, wybitnym uczonym.

W trakcie sesji prezes szczecińskiego oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego złożył na ręce wiceprezydenta Szczecina wniosek do Rady Miasta o nadanie jednej z ulic miasta imienia Gerarda Labudy. Krzysztof Soska obiecał solennie, że taki wniosek przekaże na ręce przewodniczącego Rady Miasta Jana Stopery.

Prezes Oddziału Szczecińskiego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego przedstawił też informację o działalności Zrzeszenia i przygotowaniu w 2012 r. Czwartego Dnia Kaszubskiego. Następnie prof. Zygmunt Szultka z Uniwersytetu Szczecińskiego i dr Paweł Gut z Archiwum Państwowego w Szczecinie zaprezentowali plansze, które stanowią część wystawy „Z kaszubsko-słowiańskich i polskich losów Pomorza Zachodniego... *et vivax phoenix e cineribus vi nova plenus resurrexit*. Otwarcie tej wystawy zaplanowano w sierpniu 2011 r. w Sali Anny Jagiellonki Zamku Księżąt Pomorskich w Szczecinie, założono też, iż będzie ona miała charakter objazdowy, m.in. we wrześniu tr. zostanie ona przeniesiona do Międzynarodowego Domu Kultury w Międzyzdrojach.

Na zakończenie sesji przypomniałem, iż pamięć o dorobku i zasługach prof. Gerarda Labudy będzie towarzyszyła aktywności humanistów szczecińskich w różnych obszarach ich działania. Materiały z sesji zostaną wydane drukiem.